

LBRIS

We know
books

MARIA DUMITRAȘCU

Movila Miresii

roman

//bestseller

Chișinău • București
2022

Iunie, 1980

E o zi liniștită de iunie. Stau întinsă pe pătura mea verde, roasă de timp, pe care obișnuiam să merg de-a bușilea când aveam un an. Cântă guguș-tiucul, toată copilăria mea a cântat, de la răsărit până în amurg.

De când ne știm, cântă exact așa: *gu-guș-tiuc, gu-guș-tiuc*, toată viața și-a repetat neobosit numele. Miroase a vechi pe pătura asta, a copilărie apusă și a iarbă proaspăt plouată. La umbra aceluiași cireș, care mi-a ascultat poveștile, visez că voi pleca într-o zi de aici, pe drumuri care mă așteaptă să merg pe ele.

Chiar dacă tot ce știi e acest pământ, un glas firav din ființa mea îmi șoptește că viața se află dincolo de satul ăsta. Cel mai mult îmi place să stau sub cireș când mă plimb spre zări necunoscute, cu cartea în mână. Devin o domniță de oraș care își întâlnește prințul coborât dintr-o stea, numită soartă. Port o rochie conică, de un alb orbitor, ca o dimineață însorită de iarnă, cu jabou din dantelă la guler, am mărgele din perle la gât, mănuși fine, din mătase, și o pălărie albă, cu flori de câmp aplicate pe ea, în culori pastelate. Rujul roșu îmi oferă un aer misterios și feminin. Sandalele mele din piele pășesc hotărât pe aleile pietruite din marile orașe.

Sunt sofisticată, dar simplă. Sunt naturală și elegantă. Am atitudine și bune maniere, sunt o domnișoară de oraș citită și bine educată. Apoi, mă trezesc sub același cireș, care își scutură parfumul pe filele vechi ale cărții, pe ochii mei, pe părul meu, pe visele mele...

Soarele intră în nori pentru o clipă. O găină exasperată e alergată de un cocoș alb prin toată curtea. O văd de aici, din grădină. E gălăgioasă, dar sunt obișnuită cu zgomotul de aici, de la țară, care probabil că este liniște în comparație cu aglomerația din orașe.

Avem o curte imensă. Are aproximativ 1000 mp și două grădini. Îi cunosc fiecare colțișor, cu ochii închiși. Fundul curții nu zugrăvește un peisaj prea pitoresc. Aici este WC-ul. Lângă el se află cotețul porcilor și multe căpițe de fân. În spatele cotețului, când eram mai mică, ascundeam prăjiturile făcute din pământ și grâu. Doar le făceam, nu le mâncam, dar păreau delicioase. Nu știu de ce alegeam să îmi depozitez operele culinare în spatele cotețului de porci. Dacă mergi înainte, poți observa în stânga, pe toată lungimea curții, cum se întinde grădina cea mare, în care lenevesc acum. Pe măsură ce înaintezi, poți vedea leasa pentru porumb, în care se ascund șoriceii, butoiul de țuică și magazia care stă să cadă, iar în dreapta, cotețul găinilor, grajdul și beciul. Mai faci câțiva pași, zărești a doua grădină și, luând-o la dreapta, pe lângă ea, intri în casă în sfârșit.

În grădina în care mă aflu acum, obișnuiam odinioară să mă pierd printre copaci și buruieni înal-

te și să pășesc către alte lumi, pline de aventură și mister. Acum îmi pare mai mică. Parcă a micșorat-o timpul. Sub gardul din fundul grădinii era o mică adâncitură prin care eu și cu Magda obișnuiam să ne strecurăm, fără să știe ai noștri, pentru a ajunge într-un alt univers. Luând-o prin spatele caselor vecinilor, ajungeam pe câmpul nesfârșit și rătăceam prin vița de vie ore întregi. Țin minte că o dată m-am înecat cu o boabă de strugure, iar Magda a făcut ochii mari și s-a albit la față. Nu știu de ce, unele amintiri din clipe banale rămân vii în memoria noastră, în timp ce altele, care par mai importante, sunt înghițite de timp. Evadarea pe câmp era secretul nostru. Lumea îmi părea mai mare, mai liberă, mai necunoscută și mai însorită. Aerul avea alt parfum. Parcă și cerul era mai albastru.

M-am trezit brusc într-un corp străin, care vrea să semene cu al unui adult. Un copil într-un corp de semi-adult. Aproape că sunt femeie. Și vreau să descopăr tumultul orașelor, să mă pierd în haosul lor și-n nemărginirea lor prăfuită, și să-mi găsesc liniștea. Magda a plecat de mult.

La țară zilele se scurg la fel, într-o tihnă apăsătoare, deși e atât de multă muncă de făcut. Aici, în grădina asta mare, dintr-o curte oarecare, dintr-un sat numit Movila Miresii, situat la vreo 30 km de Brăila, o, da, Brăila! Oraș îndepărtat și mult visat, timpul parcă a stat.

Aceiași oameni și aceeași rutină zilnică, aceeași Ană visătoare, fiica Victoriei și a lui Petre Iosif, fiică a poporului; aceeași Aură, cu bucle aurii și cu soa-

rele în ochi (*prietena mea bună*); aceeași Victorie de piatră, care muncește cu sârg, mai mult decât tata, rece și inexpresivă, același Petre, muncit și târziu acasă, abandonându-și cu tact existența în paharul băut la cârciuma din fața alimentarei, aceeași Magdă fugită de acasă în Italia (*iubita mea soră*); aceeași Marioară (*sora mamei*), rea de gură, văduvă și fără copii, mereu uitată pe banca din fața curții ei, de unde privește la șosea, alături de buna ei prietenă, tanti Lenuța, pe care copiii din sat au poreclit-o *zgripturoaica* pentru că ghicește în palmă, în cafea și-n cărți; aceeași tanti Rozeta, altă soră a mamei, cu care mama nu mai vorbește de secole întregi pentru că una dintre ele are mai mult pământ decât cealaltă (adulții ăștia!), același Gică, cu șapca mereu în cap, îndrăgostit veșnic de fata cu păr auriu; același Marian, copil rebel, cu limbaj colorat, prieten cu Gică; aceeași vânzătoare de la alimentara din sat de când m-am născut, la fel de slabă și de înaltă, cu același nas lung și păr negru, împletit la spate (*tanti Vetuța*), aceleași zile ce se scurg către nicăieri.

M-am hotărât. Dau admitere la liceu vara asta și dusă voi fi. Chiar dacă ai mei nu sunt de acord. Ce să spun! Eu și cu Aura ne-am strâns deja bănuți frumoși în ultimii ani. Din banii câștigați la târg din vânzarea de mere, pepeni, roșii, vin și țuică, ne-am păstrat mereu și nouă. Bineînțeles, pe ascuns. Nici ai mei, nici tatăl ei nu acceptă să fim fete educate de oraș. Ei vor să stăm pe veci aici, să lucrăm pământul și să-i ajutăm la treburi. Să viseze în continuare! Noi visăm la mai mult.

Deși am fost aproape săptămânal la Brăila, în vacanțele de vară, să vând legume și fructe, pentru mine orașul ăsta a rămas un vis, un tărâm neexplorat spre care se duc mașini și căruțe, când trec pe aici, prin fața camerei mele, pe DN22. Parcă se duc să trăiască, parcă călătoresc spre viața adevărată. Acolo unde se întâmplă lucruri. Pentru că se duc la oraș. La oraș, Cerule! Tânjesc după Brăila cum alții, cu vise mai mari, visează la vreun oraș elegant din Europa. Visez la București, aproape timid, cum alții trebuie să-și dorească să ajungă în America. N-am ajuns niciodată la București. N-am ajuns, de fapt, în niciun oraș, în afară de Brăila și de Râmnicu Sărat. Eu nu cer mai mult decât să locuiesc în Brăila sau în orice oraș, să am un soț bun, să muncesc unde îmi place, adică, să fiu profesoară, poate actriță sau scriitoare, de ce nu? Să avem casa noastră, una albă, luminoasă, și o grădină cu multe flori, să călătoresc (real, nu doar prin intermediul cărților), să avem baie în casă, ca în apartamentele de la oraș, și un Trabant cu care să ne plimbăm prin țară. Ah, și un televizor în sufragerie, cum au unii orășeni. Eventual și niște bibelouri din porțelan luate din târg. Și niște copii, veseli și visători, ca mine... Dar sunt încă prea tânără pentru a mă gândi la lucruri atât de serioase cum sunt copiii.

Eu zic că sunt realistă. Mama îmi spune că nu trebuie să râvnesc niciodată la prea mult. Să aibă dreptate?

Cocoșul a prins găina în sfârșit. O calcă. Extaz maxim. Voi aduna ouă sau vom avea pui! Guguş-

tiucul a făcut o pauză, dar știu că e o capcană. În câteva secunde își va striga din nou numele, și mai aprig. O căruță încărcată trece pe șoseaua încinsă, bălăngănindu-se. *Caaa, talane!*, o voce de femeie, un pocnet de bici, căruța o ia la dreapta. Mă mir că mai aud sunetul ăsta. E atât de familiar. E atât de prezent în timpanele mele și-n toată ființa mea. Apoi, un camion în viteză ne clatină casa din chirpici. Mă rog, o face să vibreze. Știu asta atât de bine pentru că eu stau în prima cameră de la șosea.

Cu fiecare mașină mare, geamurile din camera mea tremură ca la cutremurul îngrozitor de acum trei ani. Toate mașinile astea se duc spre Brăila sau spre București, iar eu rămân în urmă, cu dorul meu de ducă, cu setea mea de viață și de necunoscut, în același sat uitat... cu pereții mei care se zguduie.

Soarele iese din nori. Razele lui fierbinți se strecoară printre crengile cireșului și mi se așază pe ochi. Mă orbesc, mă bucură, mă relaxează. Mă frec la ochi. Văd pete negre. Încerc să mă feresc. Întind degetul spre soare și îl acopăr. Oh, a dispărut. Cât de mic e soarele sub degetul meu!

Se aude brusc zăvorul porții de fier. Îl știu atât de bine!

Închid ochii, am pleoapele grele. Mi-e cald și mi-e lene.

Sunetul găleții scoase din fântână. Sunetul... nu, nu al guguștiucului! Oh, nu, te rog!

- Anișoaro! Scoală, fă, și mergi să-i iei țigări lu' tac-tu! Că vine acuși de la câmp și iar mă bălăcărește! Ai dat la porci?

- S-a făcut, să trăiți!

- Nu te-ai dus, fă, după vacă? Vezi că ie în bătură, deschide poarta!

Muu, Muu, se aude Marcela la poartă. Are personalitate, n-așteaptă ea după nimeni.

Mă ridic de pe pătură parcă trezită din vis, ușor iritată. *Asta e viața ta, mai e puțin, rezistă!* Mă duc și deschid poarta, să intre Marceluța. Se bucură că mă vede, își apleacă capul, alintată, să o mângâi puțin, așa ne salutăm noi. O conduc în grajd și apoi mă reped la alimentară. E imediat după curbă. La un kilometru distanță. O, Doamne, am uitat de porci! Las' că le dau când mă întorc.

Pașii mi se târăsc pe șoseaua încinsă. Trece un camion, mă feresc și merg pe „trotuar”, adică pe marginea șoselei, prin iarbă și bălegar. Cântă din nou guguștiucul. Inspir aerul curat de vară. Îmi țin de rochia mea de fată de la țară, care deși este lungă, tinde să zboare puțin în sus, indecent, când trece un camion în viteză. Ajung la alimentară. Ca de obicei, câțiva vecini stau la măsuță cu sticla în mână. Sunt destul de tăcuți azi. Plec de la alimentară cu pachetul de țigări și cu speranța că tata n-a băut azi.

O zăresc pe Aura la poartă, sub același tei bătrân sub care am copilărit.

Ea e prietena mea de când mă știu. Mi-e ca o soră și suntem de aceeași vârstă. Are o frumusețe subtilă, ce se naște mai ales din felul ei de a fi, mereu veselă, șugubeață și puțin timidă, cu câțiva pistruți pe pielea albă, răspândiți ca stelele în zori de zi, are ochii migdalați și parcă aurii în lumina soarelui,

îi place să viseze și e puțin naivă, dar eu o iubesc nespus. Copilăria ei a fost mereu umbrită de lipsa mamei ei, care a murit când ea avea doar câteva luni. Tatăl ei nu și-a mai refăcut viața. Încă de când eram copii ne-am promis că vom fi prietene pe viață și că nimeni și nimic nu ne va despărți.

Parfumul îmbătător de tei mă învăluie într-o stare plăcută, de nostalgie.

- Anuțaa! Anuțaaa! Ce faci, fată? Vino încoa', să-ți zic!

- Bine, fată, am fost să-i iau țigări lu' tata. Tu ce faci? Îi strig eu, în timp ce mă apropii de ea.

- Ține-mă, să nu cad! Adineaori, când am ieșit, l-am văzut pe Gică! A trecut pe aci cu Marian! Au intrat în curte la Florica! Mi-a făcut cu ochiu'. Sunt roșie toată, nu?

- Hai, revino-ți, fată, în fire! E doar un puștan, mai și fumează... În plus, vom pleca de aici, nu-l vei mai vedea pe Gică... Îi răspund eu, puțin serioasă, știind că Gică nu e la fel de inteligent ca prietena mea.

- Dar... Nu-mi pot lua gândul de la el, Anuța. Știu că vom pleca... El nici nu vrea să audă să meargă la Brăila la liceu... Atât mă oftică! Eu știu că poate mai mult decât să lucreze pământul toată viața.

- E alegerea lui, Aura. Poate că atât poate. Putem doar cât credem că putem.

- Ba nu!

- Ba da!

- Of! Unde găsești cuvintele astea profunde? Zici că vorbești în citate!

- În cărți!

- În cărți! Strigăm noi, în același timp.

Nu e ceva nou să zicem același lucru în același timp.

Începem să râdem.

- Aoleu, se întoarce!

- Cine?

- Gică, băieții, uite-i că vin! Aoleu, cum arăt?

E entuziasmată și agitată tare, își aranjează pletele și își scutură praful de pe rochie.

- Dar, te-a văzut și mai devreme, fată... Las', că arăți bine, ca întotdeauna. Nu-i băga în seamă! Dacă vrei ca Gică să te placă cu adevărat, e nevoie să fii indiferentă. Crede-mă. Am citit asta într-o carte, cred că funcționează. Uită-te la mine, bărbia sus, spatele drept, privirea spre mine, așa, zâmbește și ignoră-i.

- Bine, bună idee! Dar îmi vine să râd! Așa fac când am emoții, râd...

- Nu, nu! Gândește-te la ceva trist și nu te mai hlizi!

- Ce face fetilii? Întreabă Marian, în timp ce prietena mea tresare.

Marian poartă mereu trening, ocazional câte unul nou, cred că fură haine de la oraș. Când te uiți prima dată la el, dacă nu ești foarte atent, ți se pare un băiat urât și vulgar, cu gesturile imprudente și țigara de după ureche, dar pe măsură ce trece timpul în prezența lui, îți dai seama că e chiar frumușel. Necioplit, destul de isteț și amuzant, cu ochii lui căprui și cu părul dat pe spate, încrezător în sine,

deși nu are de ce, poartă cu el un farmec ciudat. Are 16 ani și a abandonat de mult școala. Nici Gică nu prea mai trece pe la școală. Marian are o influență proastă asupra lui.

- Fată! Oare ce mai face Cristi? O întreb eu pe Aura, subtil.

- Care Cristi? Întreabă ea, cu lacrimi în ochi. Probabil că a funcționat metoda mea de a-i tăia pofța de răs.

- Ăăă, nu așa îl chema pe frumușelul' ăla...? De la Brăila! De ne-a plimbat prin oraș? Îi cam plăcea de tine! Hai, fată, că-l știi!

Îi fac semne.

- Ooo, daa, Cristi! Răspunde ea, puțin cam teatral, apoi își pleacă fruntea, roșie la față ca sfecla și gata să explodeze în răs sau în plâns, nu-mi dau seama. Se uită apoi la Gică. Pare rușinat și abătut. Gică e un băiat timid, dar nu-i place să fie astfel, și încearcă uneori să-l imite pe Marian sau, cel puțin, așa mi se pare. Are mereu obraji roșii și ochi căprui și mari, în care poți citi o anumită tristețe, poartă aceleași tricouri largi pe el, împrumutate de la frații mai mari, și nu-și dă niciodată jos șapca din cap. Asta e literă de lege pentru Gică. Când era mic, băieții mai mari i-o furau și alergau cu ea, să râdă de el. De atunci, Marian l-a luat sub aripa lui, să-l protejeze.

- De Cristi Hârban vorbiți voi, mă? De ratatu' ăla care am vrut să-l bat? Întreabă Marian, în timp ce scuipe semințe.

- O, nu, nu! E din Brăila băiatu', sigur nu-l cunoști! Și nu e deloc ratat... Și se zice „pe care”! Îl corectez eu.

- Aaa, bine. Fițe... Brăila! Pe care Cristi... ți-l bat și pă ăsta!

- Aurico, da' de ce ești tristă? O întreabă Gică abătut, dar prietena mea nu-i răspunde. Nici măcar nu se uită la el.

- Nu e tristă, i-a intrat ceva în ochi, îi zic eu.

- Poate că n-am io prea multă școală, da' mă bazez pe instinct. De ce mințiți, fă?

- Ăăă, de ce am face asta? Crezi ce vrei!

- Hai să mergem, îi spune Gică, în timp ce-i fură țigara de după ureche și o aprinde, cu un aer de băiat dur și supărat.

Mă uit la Aura. E încurcată și tristă.

Ar vrea să-l oprească pe Gică și să-i spună că nu există niciun Cristi, dar nu poate. S-ar face de răs. Cred că am dat-o în bară rău de tot, încercând să o ajut.

Îmi amintesc brusc de țigări, de tata și de bălăcăreală.

Dacă a ajuns acasă?

Dumnezeule! Am uitat complet.

- Ui... Uită-l pe Gică! O să plecăm de aici și totul va deveni doar o amintire... E mai bine așa, să nu-i dai speranțe, nu crezi?

- Ai dreptate, Anuța. Răspunde ea, neconvinsă. Mâine mergem la lac. Să recapitulăm planul pentru *Marea Evadare!* Ce zici?